

«Seré un gran showman»

«Tenc es cap ple de mitges idees», confessa en una cançó del seu darrer disc, *Tomeu*, que sortirà al mercat aquest mes de març, i on ataca amb el roc, la rumba, el *reggae*, l'amor, l'ecologia i unes harmòniques de fons que li donen l'aire *country* necessari. La gent del Pla de Mallorca que abans escoltava n'Escobar, o en Perales, ara es decanta per en Tomeu Penya.

37 anys, fill de pagesos. Extrovertit i apassionat. La seva gràcia rau en la desmesura que posa a les coses, el doble sentit primari de les seves cançons. El capell encastat fins a les celles i catorze anys amunt i abaix dels escenaris més diversos. Des del 82 ha tret cinc discs: *Carritx i Roses* (83), *Coverbos* (84), *Illamor* (85), *Mallorquins i catalans* (86) i *Tomeu* (87).

—*Diuen que en Tomeu Penya ja no és el mateix, que al darrer disc s'ha tirat a «lo modern...»*

—No he abandonat del tot els projectes que feia abans, de música nacionalista, i folklore, però ara m'adon que he de pujar, no un escaló, sinó una escala sencera. No vull encasellar-me amb «Toca-la-hi» i res pus. Vull demostrar que som capaç d'evolucionar i de fer roc. Ser un gran *showman* i arribar a tots els públics.

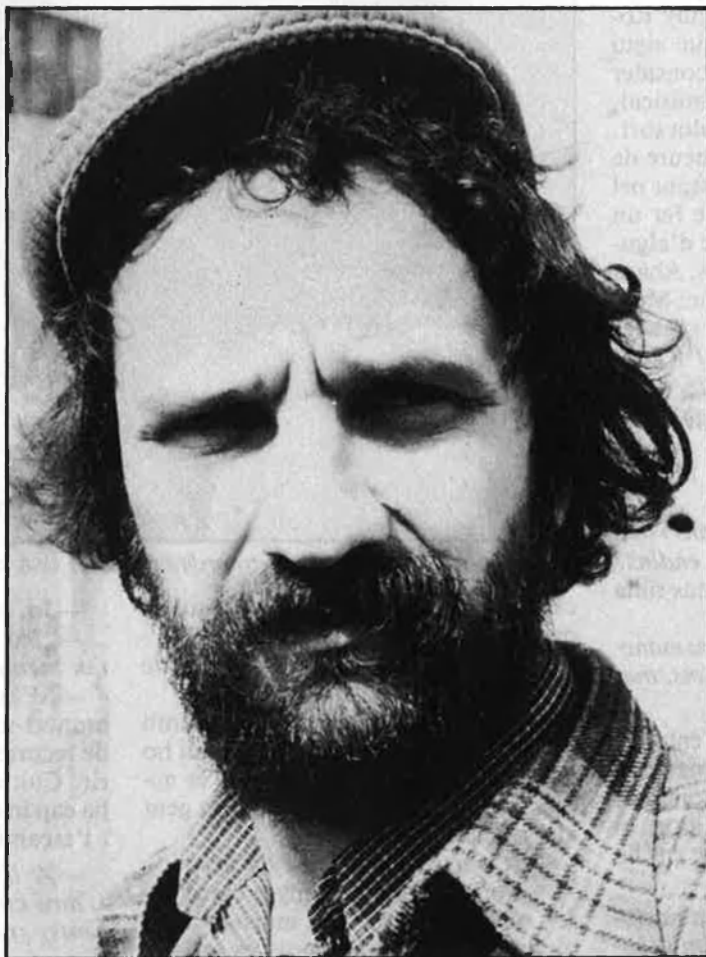
—*¿Has pensat de fer-ne una versió en anglès?*

—Sí. Això és un caprici de la meua casa discogràfica. Jo abans cantava en anglès, danès i suec, quan vaig emigrar al Nord d'Europa. Ara, a l'elapè en anglès, me

«Hem fet una personalitat distinta de l'espanyola».

És un dels darrers cantants que més fort ha entrat arreu del país. A Mallorca, la gent es deixa en Perales i es decanta sense dubtes per en Tomeu Penya. Cinc discs al mercat són només un exponent d'allò que a Barcelona ha estat batejat com «sa bèstia mallorquina».

Francesca Sastre

ra allà dalt. Jo tocava de tot: Albéniz, Romancero anónimo... La gent d'aquella sala anava animada i va començar a cridar: *spanish, spanish*. I jo vaig envestir amb el «Porompompero», «Guantanamera» i vaig acabar amb el «Cuando salí de Cuba».

—*¿I no se va esbucar l'escenari?*

—Va ser un èxit total. Per sort o per desgràcia, vaig eclipsar el Wolfgang. Tothom se sabia de carrereta el seu repertori. En canvi, allò meu va ser una cosa rara. Jo què sé, se degueren pensar que era gitano.

—*¿T'hi vares quedar?*

—Després d'això, em sortiren moltes actuacions a les gastetes, que són una espècie de restaurants amb música en directe, i jo hi tocava perquè em pagaven 24.000 pessetes diàries.

—*¿I a Copenhaguen?*

—No em va anar bé amb la meua al·lota danesa. Així, vaig partir a Jutlàndia, a veure uns amics que passaven els estius a Mallorca. Treballava en una pizzeria. Quasi tots els cambriers eren músics italians, en Tiziano, n'Antonio... M'hi feren quedar contractat, ajagut i menjat. Vaig aguantar tres mesos.

—*¿T'enyoraves?*

—No se pot descriure. Enyores la gent, la terra, el menjar i els amics. A Jutlàndia tot era gel, feina i dormir. Va ser en aquell moment que vaig començar a escriure «Nina», «Cant a la meua gent»... «Cançó per frares i ministres»... Començava a pensar en Mallorca amb fanatisme, com una idea fixa.

—*Fins que tornares i entre el primer disc Carritx i Roses, ¿què va passar?*

—Els meus amics de Cales de Mallorca m'animaven a fer un disc. Jo tenia la mala experiència de l'altre, *En Tomeu Penya canta a la Vila*, que m'havia produït un capellà d'esquerreres, en Pere Fonts. No volia repetir el fracàs. De cinc-cents discs, només n'havia venut setze. Però els meus amics insistien, i així va sortir *Carritx i Roses*.

—És una broma, dona. Tu és que t'ho creus tot. Però és cert que quan era a Copenhaguen escrivia en mallorquí, «Toca-la-hi» i «Cant a la meua gent», i allà hi tocava en anglès.

—*¿I què hi vares anar a fer a Copenhaguen?*

—Bé, primer vaig passar per Alemanya. Havia aconseguit un contracte de teloner, per 124.000 pessetes i tot pagat, per tocar amb un Wolfgang, no sé-que-cristos, que era una gran figu-

—¿Com sorgí el boom Tomeu Penya?

—Enviàrem un parell de discs a les emissores, com es sol fer. «Toca-la-hi» va ser vuit setmanes número u. Jo em pensava que els meus somnis es feien realitat. Em ploviem les gales per tot Mallorca.

—¿I com és el teu públic?

—El més senyor de tots, el que té més classe.

—¿No exageres un poc?

—No és que vulgui posar categories. Amb això, vull dir que pot ser des d'un que frega plats, a un foraviler, o el ministre de Cultura.

—¿Qui t'agrada escoltar?

—En Txaikovski me du loco, em fa plorar i sentir molt fort. A part del country de Don Johnson, Kenny Rogers i Ralf McTell. Tot el que sigui autèntic. A més a més, jo em consider un fill dels Beatles, un fill musical, s'entén. Crec que he tingut molta sort. La meua generació ha pogut beure de moltes fonts, dels hippies, passant pel beat, al punk. Jo he hagut de fer un esforç molt gran per assimilar d'alguna manera tots aquests corrents. Abans escoltava Els Valdemosca, Toni Morlà i Jaume Sureda. Ara, de vegades m'estim més Madonna o Ràdio Futura.

—¿On arribaràs amb l'anglès?

—Allà on no m'entenguin amb el mallorquí. A Madrid i per tot. M'hauran d'escoltar els numeros u.

—¿Què me'n dius, dels catalans i mallorquins, com més amics més endins?

—Simplement que mallorquins rima amb més endins.

—T'ho demanaré d'una altra manera, ¿què hi tenen a veure catalans, mallorquins i valencians?

—Primer, que poc o molt s'entenen xerrant; i segon, que ja que ens entenem parlant, hem fet una personalitat distinta de l'espanyola. Ni millor, ni pitjor, però diferent. Supòs que ens ha ajuntat l'idioma.

—Tu no sempre has estat tan nacionalista. ¿Què hi ha de la teua militància a AP?

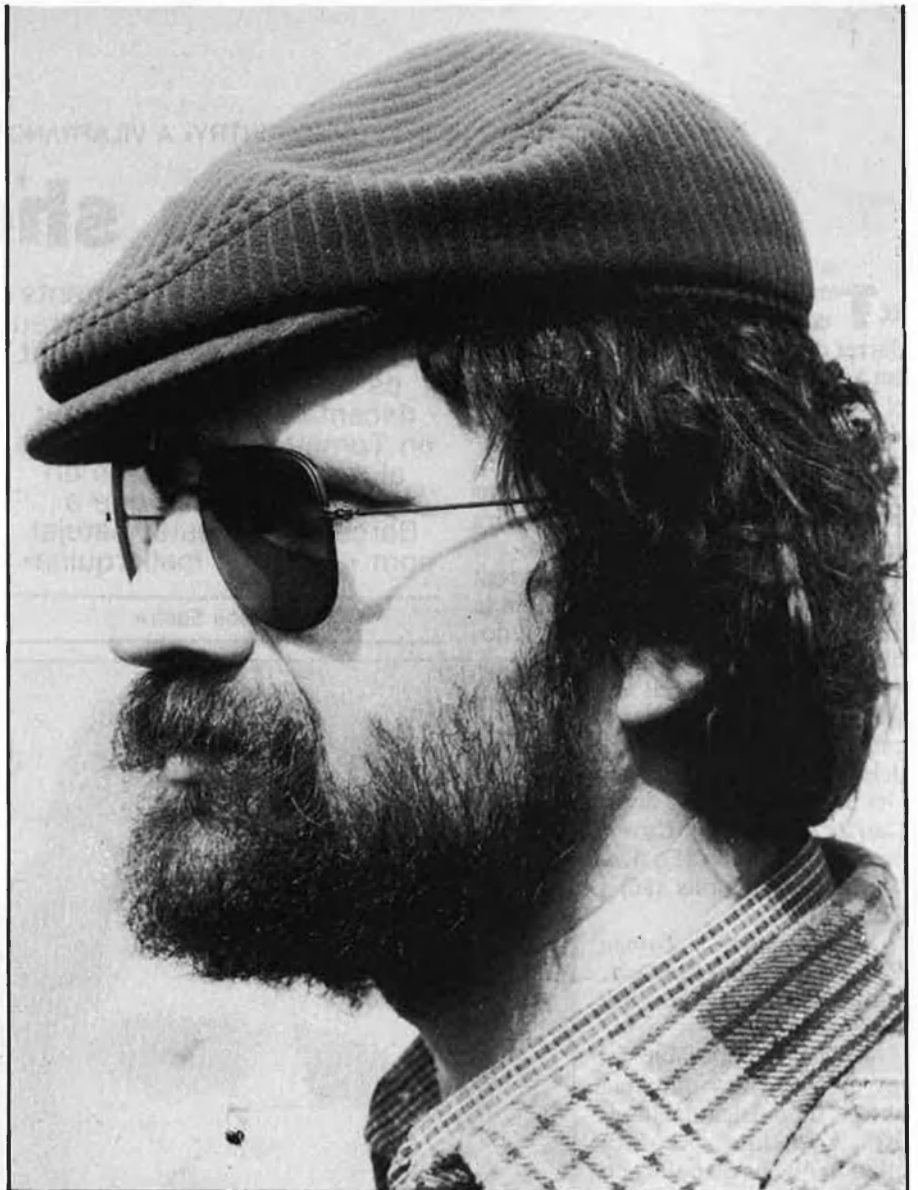
—¿AP? ¿Què és això? ¿Un partit polític?

—Has participat en les seves campanyes.

—Em varen contractar per actuar. Però això no té res a veure amb militància.

—¿Te preocupa la teua imatge pública?

—Abans no em preocupava gens, però ara sí, un poc, perquè s'ha fet la idea que jo era un pagès que caminava damunt terrossos. Es cert que hi he

«El mallorquí és una raça extraordinària, amb una identitat pròpia».

caminat molt, però no vull que tot es quedi en això.

—¿I te molesta que a Barcelona te diguin «sa bèstia mallorquina»?

—No gens. Ells no ho diuen amb mala llet. Conec el caràcter del qui ho diu i defineix la força de les seves actuacions, quan ompl i arrosseg la gent al Principat.

—¿Com vols que et vegin ara?

—Com en Tomeu Penya, capaç de fer qualsevol tipus de música. I en qualsevol idioma. Quan un és artista, ho és en totes les llengües del món. Jo separ la ideologia de les meves cançons.

—¿I tu t'hi veus cantant «Tenc una perdiu revetllera» en anglès o en castellà?

—En anglès, m'hi veig més que en castellà. En mallorquí, perquè és el meu llenguatge, no diré idioma, però sí la meua manera d'expressar. Ara crec que puc arribar en qualsevol idioma.

—I tu que has viatjat tant. ¿Per quin poble te canviaries?

—Jo, per Vilafranca.

—¿No t'hi avorreixes en un poble tan menut?

—M'hi trob molt tranquil i procur muntar-m'ho bé a casa, que és plena de records de mon pare, que hi va morir. Culturalment, a Vilafranca no hi ha cap interès, a part del tuti, el pòquer i l'escambrit.

—A la casa, hi has fet reformes. L'aire condicionat i el vídeo són recents, ¿no?

—Sí, això val molt de doblers de mantenir, però val la pena.

—¿Quan cobres ara per les actuacions?

—400.000 pessetes. He de pagar set músics, dos camions i un equip molt car. De vegades m'han demanat que actués sol per la meitat. La veritat és que m'han temptat molt, però al final m'he hagut d'estrènyer un ou i dir que no, pels meus músics, i perquè jo visc d'això. Després, em puc permetre el luxe de fer actuacions benèfiques, si m'entren per l'ull dret, com l'altre any

amb els subnormals de Manacor, amb la qual cosa després no em varen incloure al programa de festes, perquè ja havia actuat allà.

—*¿I no s'escandalitza ningú amb les teves lletres quan xerres dels ous i voreges la procacitat?*

—No. I això demostra que no dic mai grosseries. El qui ho pensi és que no ha sortit mai del figueral. A més, també tenc cançons de serioses, com «Port Verd», i «Un feix de cabells», que fan sentir i pensar molt a la gent.

—*També n'has fet d'ecològiques, com ara «Cabrerera» i la del Trenc, que et va dur maldecaps amb l'ajuntament de Campos.*

—Jo som una persona de terra endins i, la veritat, no sabia que la platja del Trenc fos de Campos. Així és que la vaig estrenar allà i després m'havien d'acompanyar els municipals de l'enrenou que es va armar. I no em volien pagar. Al final, es disculpaven i pagaren.

—*¿Com treballes les cançons?*

—La inspiració depèn del moment, tant sentimental com de feina, com si plou o d'allò que quedi de l'ampolla de whisky. Després, m'ajunt amb els músics. Feim un poc de sarau i, com que s'ho senten tan bé com jo, surt aviat. I després, vaig a passejar amb els cans. Mira'ls. Els meus cans són fantàstics, viuen millor que els forasters.

—*¿És certa l'anècdota que tu vares amollar: M'estim més ser coix a Mallorca que rei a Catalunya?*

—No, això no és veritat.

—*¿Encara que estigui escrit?*

—No ho vaig escriure jo. Però que quede clar. A mi, em demanaren ¿català o mallorquí? I jo vaig contestar: mallorquí, encara que sigui coix. No és que sigui coix. Però, si a un català li demanen: ¿català o mallorquí?, ell dirà català. Ara, això de rei a Catalunya, no ho vaig exclamar.

—*¿Com és el mallorquí, el caràcter?*

—El mallorquí és una raça extraordinària, amb una identitat pròpia. Quant al caràcter, és molt sarcàstic. En el fons, sentimental i romàntic, i una mica desconfiat, a causa del turisme i de tota la gent que ha passat per aquí. Al final, t'ho dóna tot. ¿I això, per quin diari és?

—*És una revista que es fa a València. Té, aquí en tenc un parell de números.*

—I aquest és en Suárez. Uep, aquí hi ha aquest ministre, en Lluç. A mi, no em posis devora aquests, ¿eh? Molta política, aquí, ¿no? Així, doncs a València. Jo som, o ho era, molt amic d'Al Tall. □

**En ple segle XX,
un adolescent
portuguès (que
descobreix el món
per un forat...)
reclama d'Espanya
el Comtat de
Barcelona**

**MARIA MERCÈ
ROCA
FINALISTA
PREMI
SANT JORDI**

**Simplement,
una novel·la
d'amor?**

A TOT VENT

De venda
a les llibreries

Edicions Proa Roger de Llúria, 116 - 08037 Barcelona